

حاج آقا نورالله و آقا نجفی سدی در برابر منحرفین

۵ خرداد ۱۳۹۴ ساعت ۱۹:۵۷

اصفهان در مرحله ی پیش از انقلابیا تاسیس انجمن های اقتصادی سعی در حفظ اقتصاد ملی داشت و در کنار آن با تحویل دادن روشن فکران دگرگون خواهی همچون ملکم خاندولت آبادی و جمال الدین اصفهانی نقش زیادی در جنبش مشروطیت داشت و از سویی دیگر علمای این شهر از جمله شیخ نورالله نجفی در ادامه ی انقلاب نقش بسزایی را در اتحاد نیرو های حامی انقلاب ایفا کرد و در بسیاری از امور امکان ایجاد انحراف میان مشروطه خواهان را مدیریت کرد.

پس از آغازاستبداد صغیر، محمدعلی شاه قاجار علاءالملک را که مردی میانه رو بود از اصفهان برکنار و حکومت این شهر را به اقبال الدوله کاشی داد و معدل الملک شیرازی را به معاونت او منصوب کرد. این دو تن در رجب ۱۳۲۶ ه. ق. با عده ای سوار اصائلو و سرباز ملایری وارد اصفهان شدند. و به سرکوبی جریان مشروطه خواهی در اصفهان پرداختند. به ویژه آن که معدل الملک شیرازی در ستم گری و دشمنی با مشروطیت سابقه ی بسیار داشت.

پس از این که حاکم جدید و معاونش سرکوبی مشروطه خواهان را آغاز کردند، حاج نورالله نجفی، اعضای انجمن اصفهان و سایر مشروطه خواهان اصفهانی تنها راه چاره را در این دیدند که در مقابل مظالم اقبال الدوله و معاونش از ایل بختیاری کمک بخواهند. لذا به تصویب انجمن، دکتر مسیح خان و برادرانش، دکتر عیسی خان و دکتر نورالله خان، روانه ی سرزمین بختیاری شدند تا نظر خوانین بختیاری را نسبت به اهالی اصفهان و کمک به آن ها جلب نمایند.

دکتر دانشور علوی، که خود یکی از مشروطه خواهان اصفهانی بود و در جریان حمله ی سردار اسعد و فتح تهران همراه او بود و تا جنگ جهانی اول همیشه در کنار بختیاری ها به حمایت از مشروطیت و دفاع از وطن برخاسته بود، می نویسد: «واسط شعبان ۱۳۲۶ ه. ق. علی قلی خان سردار اسعد بختیاری که از اروپا محرمانه به بختیاری آمده به طور ناشناس وارد جلفای اصفهان شد و ورود خود را به حاج آقا نورالله اطلاع داد و تقاضای ملاقات محرمانه نمود. حاج آقا نورالله نیز شب هنگام اعضای محرم کمیته ی سری انجمن را به منزل خود دعوت نمود. سردار اسعد در ساعت مقرر با لباس مندرس وارد شد و پس از احوال پرسی دست حاج آقا نورالله و میرزا مسیح خان را گرفته برای مذاکرات محرمانه به اطاق دیگر رفت. این مذاکرات سه ساعت متوالی طول کشید و چون نزدیک صبح شد سردار اسعد به جلفا برگشت و به بختیاری مراجعت نمود»

شاید خبر جانب‌داری پنهانی نجف‌قلی خان صمصام‌السلطنه از مشروطه‌خواهان به محمدعلی شاه رسیده بود که در همان هنگام دستور داد صمصام‌السلطنه از ایل‌خانی‌گری بختیاری برکنار و به جای او خسروخان سردار ظفر به حکومت بختیاری منصوب شود.

در نتیجه صمصام‌السلطنه به شدت از محمدعلی شاه قاجار رنجیده شد. پس از مذاکرات، دکتر مسیح‌خان، صمصام‌السلطنه از همه‌ی خوانین و کلانتران بختیاری خواست ظرف یک هفته خود را به شلمزار برسانند. نتیجه این جلسه چنین شد که بختیاری‌ها اعلام آمادگی جهت مبارزه با استبداد و دفاع از مشروطیت نمودند. در این بین برای بختیاری‌ها دو نگرانی وجود داشت: یکی از جانب برخی اهالی اصفهان و دیگر اختلاف ابراهیم‌خان ضرغام‌السلطنه، پسر رضاقلی‌خان ایل‌بگی، با دیگر خوانین بختیاری. دکتر مسیح‌خان این مسایل را به حاج‌آقا نورالله نوشت و پس از چند روز حاج‌نورالله به وی جواب داد که قاطبه‌ی مردم نسبت به محمدعلی‌شاه و دولتیان عصبانی و از اقدام‌های درباریان فاسد متنفرند و در صورتی که بختیاری‌ها به کمک مشروطه‌خواهان

بشتابند، عامه‌ی اهالی اصفهان از دل و جان با ایشان همکاری خواهند کرد. ثقه‌الاسلام همچنین در خصوص ضرغام‌السلطنه هم جواب داد که چون او در سلک درویشان و از مریدان سید احمد نوربخش است از دستور مرشد تخطی نخواهد کرد. حاج‌نورالله از سیداحمد نوربخش درخواست کرد تا به منزل ضرغام‌السلطنه در «فرادنبه» برود و او را با خوانین طرفدار مشروطیت همراه نماید.

سرانجام، با درایت و کاردانی حاج نورالله نجفی، ابراهیم‌خان ضرغام‌السلطنه، پسر بزرگ ایل‌بیگی، و نجف‌قلی‌خان صمصام‌السلطنه، پسر بزرگ ایل‌خانی، در قلعه‌ی «دزک» - کاخ مسکونی امیرمفخم و سردار جنگ، پسران ضد‌مشروطه‌ی حاجی ایل‌خانی - به دیدار یکدیگر آمدند و توسط سیداحمد نوربخش و دکتر مسیح‌خان آشتی نمودند. در آن مجلس از سوی سران بختیاری و میهمانان، سخنان آتشینی در حمایت از مشروطیت عنوان شد. نکته جالب این که میزبان این مجلس باشکوه فتح‌علی‌خان سالار مؤید (سردار معظم بعدی)، پسر بزرگ امیر مفخم، بود که پذیرایی گرمی از حضار به عمل آورد، و این در حالی بود که پدرش به طور جدی از محمد علی شاه طرفداری می‌کرد و با مشروطه‌خواهان ضدیت داشت.

به این ترتیب اصفهان در مرحله‌ی پیش از انقلاب با تاسیس انجمن‌های اقتصادی سعی در حفظ اقتصاد ملی داشت و در کنار آن با تحویل دادن روشن فکران دگرگون‌خواهی همچون ملک‌خان‌دولت‌آبادی و جمال‌الدین اصفهانی نقش زیادی در جنبش مشروطیت داشت و از سویی دیگر علمای این شهر از جمله شیخ نورالله نجفی در ادامه‌ی انقلاب نقش بسزایی را در اتحاد نیروهای حامی انقلاب ایفا کرد و در بسیاری از امور امکان ایجاد انحراف میان مشروطه‌خواهان را مدیریت کرد.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۰۵۵۳/حاج-نورالله-آقا-سیدی-نجفی-نورالله-آقا-منحرفین-برابر>